

ԿՐԹՆԱԿԱՆ

Ա.Ղ.ՕԹՔ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻՆ

(Կը կարգացուի Աւագ Հինգշաբթի, ի վերայ ապաշխարողաց)

Օրհնեալ է ամենասուրբ Երրորդութիւնը երկինքի մէջ՝ Հայրը և Որդին և Սուրբ Հոգին։ մեծ գոհութիւն անեղանելի, անփոփոխելի, անսահմանելի, ամենակարող, ամենատես, ամենապարզ և ամենակեցոյց, անմահ, անբաւ, անճառելի երեք անձնաւորութեանց և մի աստուածութեան։ պատիւ և երկրպագութիւն և մշտնջենաւոր փառաբանութիւն երկնաւորներէն ու երկրաւորներէն ու հրեղէններէն ու հոգեղէններէն, սերովբէներէն ու քերովբէներէն, հրեշտակներէն ու հրեշտակապետներէն՝ Երրորդութեան և միաստուածութեան։ որ համագոյ և էակից Աստուածութիւնն է իսկապէս, հաւատար՝ խորութեան, բարձրութեան, լայնութեան և երկայնութեան մէջ։

Որ իր կանխագէտ զօրութեամբ ստեղծեց երկինքն ու երկիրը ու հրեշտակներու բնաւոր զօրքերը։ տարածեց երկինքը առանց հիմի՝ խորանորդ գմբեթած և հաստատութեամբ, ու անոր վրայ կուտեց ջուրերու բազմութիւնը, ուրկէ կը քային հրեղէնները առանց շիջանելու, վասնզի անկապարող է ամէն բանի։ աւագով սահմանափակեց ծովը։ երկիրէն բուսոցուց ծառերն ու ծաղիկները՝ իրենց սերմերով։ երկինքը զարդարեց աստղերով, ու անկէ ճառագայթեց արեւն ու լուսինը, տարին պսակեց չորս եղանակներով, որոնք կը նմանին անհաշտ ոսթներու և նոյն ատեն սիրակցորդ բարեկամներու։ Պէսպէս զեռուններ ստեղծեց ծովին մէջ, ու շատ գազաններ ու անասուններ, սողուններ ու թռչուններ՝ երկրի վրայ։

Ապա ամենէն ետքը ստեղծեց մարդը իր պատկերին նման, ու փչեց անոր շունչ կենդանի, ու մարդը եղաւ հոգի կենդանի։ Ու ամէնքը հնազանդեցուց անոր, ու մարդը

եղաւ միջասահմանը կեանքի և մահուան։ ու պատուիրեց անոր չուտել զխտութեան ծառէն, ու պատուէրը պահելու պարագային՝ վերին Երուսաղէմի վերնայարկը խոտացաւ։

Իսկ բանասարկուն իր չարութեանը դրժիք գտնելով օձը՝ անոր միջոցաւ խօսեցաւ կնոջ՝ խաբեց զայն աստուածանալու հրապոյրով, ու կերցնել տուաւ զխտութեան ծառէն, ու զայն ամօթալից ու մերկ թողուց լուսեղին փառքէն։ Իսկ Բարեբարը ըսաւ քաղցր ձայնով. «Ո՛ր ես Ադամ», ու անոր դրախտ իջնելը իր Միածին Բանին աշխարհ գալուն օրինակը եղաւ, ու անոր ոտնաձայնը Յովհաննէս Մկրտիչին յառաջընթացութեանը նմանեցաւ։ Իսկ Ադամ իր անզղջութեամբ դէպի մահ ղիմելով՝ իր կորուստին պատճառ համարեց անպարտական Աստուածը, ու ըսաւ. «Այս կինը զոր տուիր՝ ասիկա յանցանք գործել տուաւ ինձի»։ Իսկ արդար զատուորը անիծեց թէ զանոնք, և թէ՛ յանցանքի մէջ ձգողները, ու արտաքսեց դրախտէն։

Իր ողորմութեամբը սակայն ընդունեցաւ Արէլի պատարագը, անմահացուց անոր սերունդէն Ենովքը, պահեց տապանին մէջ Նոյը՝ բազմաթիւ կենդանիներովը, ու ամպարիշտ կայէնն ու իր սերունդը ջրհեղեղից սահանարաց անձրեւով։ Օրհնեց Արամը՝ երգմամբ խոստանալով անոր՝ թէ «Պիտի բազմացնեմ քու զաւակդ երկինքի աստղերուն չափ»։ Շատ մը նշաններով ու հրաշքներով խօսեցաւ մեր հայրերուն, անոնք ևս իրենց կարգին տեսակ տեսակ հրաշքներ գործեցին, ու հրեշտակներ զըրկեց անոնց իրեն վերակացու։

Իսկ երբ ժամանակներու լրումը եկաւ՝ մեզ հետ խօսեցաւ իր Որդին միջոցաւ,

որ եկաւ ու մարմնացաւ Սուրբ Կոյսէն, ու մտաւ օրէնքի տակ, որպէսզի ազատէ օրէնքի տակ գտնուողները. կատարեց օրէնքներն ու մարգարէութիւնները. նշաններ և հրաշքներ գործեց, կոյրերը լուսաւորեց, անդամալոյծներն առողջացուց, ղեւեղը հալածեց. ապա իրրեւ լրումն հրաշքներուն՝ յարութիւն շնորհեց չորս օրուան մեռեալ Ղազարոսին՝ դուրս կանչելով զայն գերեզմանէն: Նստաւ էշի ու աւանակի վրայ, որ խորհուրդն է հրեաներու և հեթանոսներու կողմմին, այդ պատճառաւ մանուկները կ'երգէին. «Ովսաննա, օրհնութիւն Դաւիթի Որդիին»:

Իսկ այսօր չարչարուելու կուգայ յօժար կամքով, ու յանձն կ'առնէ մատնուիլ անօրէն աշակերտէն: Իրիկունը՝ երբ խոնարհութիւն կը սորվեցնէր տասներկու աշակերտներուն՝ ամենէն առաջ ոտքերը կը լուար Յուդային, որ քահանայապետին գաւիթը կը ղեկերէր ու կ'ըսէր միտքէն. «Իւր անգամ ալ մեծարելու ըլլաս զիս՝ պիտի չը մոռնամ երեսուն արծաթը»:

Արդ այս ահաւոր ու հրաշալի տօնիս օրը ուրախացան հրեշտակներն ու մարդիկ: Այսօր վերցաւ Ադամի անէծքին ցանկապատը: Այսօր ազատեցանք սատանայի ծառայութենէն: Այսօր արարածներու Արարիչը երկրի վրայ երեցաւ: Այսօր սերովբէներու Աստուածը՝ ծառայի կերպարանք կը զգենու: Այսօր քերովբէներու անտեսանելին՝ կը խոնարհի ու կը լուայ աշակերտներուն ոտքերը: Այսօր լոյսը վերարկուի նման իր վրան առնողը՝ ղենջակ կը կապէ: Այսօր Հօր աթոռակիցը՝ հողեղէններուն հետ կը բազմի: Այսօր Ս. Հոգիին փառակիցը՝ յանձն կ'առնէ մահուան դատապարտուիլ: Այսօր ամենուն կեանք տուողը՝ մահկանացուներուն կը հաւասարի: Այսօր անձեռն նետուած քարը՝ լեռնանալով կը լեցնէ տիեզերքը:

Այսօր կը բաշխէ իր մարմինն ու արիւնը, ու երևան կը բերէ աշակերտին անօրէն խորհուրդը: Այսօր կը կապուի նոյնինքն կապեալներն արծակողը, դոր երկինք բաւական չէր իր մէջ ամփոփելու: Այսօր կ'օրհնէ առաքեալները իրրեւ դպիր քահանայութեան: Այսօր կը գտնուի կորսուած դրամը, այսինքն՝ թագաւորական պատկերը: Այսօր կ'ուրախանան հրեշտակները՝ մոլորեալ ոչ-

խարին գտնուելուն վրայ: Այսօր ճշմարտապէս հաղորդուեցանք Տիրոջ մարմինն ու արիւնին: Այսօր օրհնուեցան քահանայապետները՝ բոլոր քահանաներով միասին: Այսօր լուսադարձուեցան թագաւորները իրենց բոլոր զօրութիւնով ու իշխանութիւնով՝ Դաւիթին ու անոր դասազուխներուն հետ միասին: Այսօր օրհնուեցան ձերերն ու մանուկները, երիտասարդներն ու կոյսերը՝ կապովին ու արձակովին ձեռքով: Այսօր դրախտը կը բացուի մարդկութեան առջև, և բոլոր արարածները կը ցնծան անմահական կեանքին մէջ: Այսօր թօթափեցինք հին տրտմութիւնը և Քրիստոսով նորոգուեցանք ամէնքս: Այսօր իշխանութիւն տուաւ կոխել օձերն և կարիճներն ու թշնամիին բոլոր զօրութիւնները: Այսօր հաւատացեալները աւաղանով լուսադարձուեցան և մաքրուեցան մեղքի աղտերէն:

Արդ՝ թո՛ղ գայ ձեզի Երուսաղէմի միսթարութիւնը, ինչպէս ըսուած է. «Միսթարեցէ՛ք, միսթարեցէ՛ք իմ ժողովուրդս, կ'ըսէ Աստուած, քահանաներդ, խօսեցէք Երուսաղէմի սիրտին, միսթարեցէ՛ք ազգը, վասնզի անիկա լեցուեցաւ տառապանքով: Թո՛ղ ներուիւն ուրեմն անոր մեղքերը»: Դարձեալ՝ թէ՛ «տեսայ անոր սիրտին ճամբաները ու բժշկեցի, ու միսթարութիւն պարգևեցի անոր, ու փոխանակ մոխիրին՝ ուրախութեամբ օծեցի զայն»: Արդ՝ բարեգութն Աստուած ուրախացնէ ձեզ ամէնքդ, ու արժանի ընէ իր երկնաւոր պարգեւներուն: Օրհնէ՛ Տէր Աստուած մեր հայրապետը Ս. Գրիգորին հետ, և միւս սուրբ հայրապետներուն դասակից ըրէ զայն: Որհնէ՛ Տէր Աստուած քահանաներդ՝ Մելքիսեդեկ քահանային հետ, ու ըստ Մովսէսի տեսիլքին՝ զարդարէ Ահարոնի պատմուճանով, ու հողիադարդէ՝ դասակից ընելով առաքեալներուն, ու առանց ամօթի մշակներ ընէ ձեզ, որպէսզի հօտապետին երեւելուն՝ ընդունէք անթառամ փառքի պսակը:

Օրհնէ՛ Տէր Աստուած կրօնաւորներդ՝ Ս. Եղիայի և Ս. Անտոնի հետ, և ժառանգակից ու մասնակից ընէ անոնց: Օրհնէ՛ Տէր Աստուած ձերերդ՝ Խորայի ձերերուն ու ձերունի Սիմէոնին նման, որ Աստուածորդին գիրկն առած՝ խաղաղութեամբ արձակուիլ կը հայցէր: Օրհնէ՛ Տէր Աստուած երիտասարդները՝ Յովսէփին նման, որ հա-

ճոյ երեցաւ Աստուծոյ ու օրհնուեցաւ անկէ՝ Օրհնէ՛ Տէր Աստուած կրնե՛րը՝ իւղարեք կրնե՛րուն նման, որոնք Փրկչին գերեզմանը զիմեցին ու լեցուեցան՝ իր սուրբ յարութեան աւետիսովը։ Օրհնէ՛ Տէր Աստուած ձեր մանուկները՝ Երրայեցիներու մանուկներուն նման, որոնք արմաւենիներու ստեր առին ու անոր առաջ ելլելով՝ կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին. «Ովսաննա, օրհնեալ որ կուգաս Տիրոջ անունով»։ Օրհնէ՛ Տէր Աստուած ամէնքդ՝ մեր այս սուրբ եկեղեցիին ժողովուրդդ առհասարակ, այրերն ու կրնե՛րը, ձերերն ու մանուկները, երիտասարդներն ու կոյսերը, ու փրկէ՛ ձեզ ամէն չարքներէ, ամբացնէ՛ իր աջին հովանիին ներքեւ, ու երկինքի արքայութեան արժանի ընէ, ու իր անմատչելի լոյս երեսը երեւցնէ ձեզի։ Օրհնէ՛ Տէր Աստուած մեր այս տունն ու բնակութիւնը ու եկեղեցիիս հիմերը, ինչպէս կ'ըսէ. «Այսօր փրկութիւն եղաւ այս տանը», Արահամին ու իր ազգին ու ժառանգակիցներուն եղած աւետիսին համեմատ։ Օրհնէ՛ Տէր Աստուած այս տան սպասաւորները՝ լուսարարներն ու զոնապանները, ու անթառամ պսակին արժանացնէ զանոնք։ Օրհնէ՛ Տէր Աստուած տանս վերակացուն, մշակները, եղները, խաշներն ու հօտերը։ Օրհնէ՛ Տէր Աստուած մեր արտերը ու օգտակար բոյսեր բուսցնէ, հեռացնելով ամէն տեսակ բիծեր, հրդեհն ու զաւուկը, ժանտն ու կարկուտը, մարախն ու ջրեակը ու եղեճածին սառը. հեռացնէ նաեւ ամէն ցաւերն ու խաշնամահը մարդոցմ ու անասուններէն, ու անդունդը գլտորէ սատանան իր բոլոր զօրքերով, ու զրկէ իր խաղաղութեան հրեշտակը։ Օրհնէ՛ Տէր Աստուած մեր քաղաքին ժամկոչը, վասնզի ինչպէս հրեշտակապետին ձայնը յաղթող է՝ արթնցնելու համար ննջեցեալները մահուան քունէն՝ նոյնպէս անոր ձայնն ալ յաղթող է հալածելու համար սատանան իր ամէն զօրքերով։ Օրհնէ՛ Տէր Աստուած քաղաքիս բնակիչները ու հալածէ՛ բոռն թշնամիին չար զօրութիւնները։

Օրհնէ՛ Տէր Աստուած միաբան ժողովուրդդ ու թեթեւցնէ ձեր մեղքերուն բեռները։ Օրհնէ՛ Տէր Աստուած խոստովանողներդ ու ապաշխարողներդ, ու ներէ ձեր յանցանքներուն՝ ինչպէս ներքց պոռնիկին, ու մաքաւորին, ու արժանի ընէ ձեզ այն լուացումին որով լուաց այսօր սուրբ ա-

ռաքեալները վերնատան մէջ։ Ու ձեր սըրբապահութեան փոխարէն՝ երկնային կերակուրները պարգեւէ ձեզ. ու ձեր ժուժկալ ծարաւակրութեան փոխարէն՝ անմահական աղբիւրէն խմցնէ ձեզ. ու ձեր գիշերային տքնութեանց փոխարէն՝ հրեշտակներուն դասակից ընէ ձեզ, ու ձեր լուակացութեան փոխարէն՝ անթառամ պսակներով զարդարէ ձեզ. ու ձեր աղքատներուն ըրած ողորմութեան փոխարէն՝ աջակողմեան զաւար բազմեցնէ ձեզ։

Արդ, ո՛վ աստուածասէր ժողովուրդ եւ Բրիտանոսի հաւատացեալներ, պահեցէ՛ք Տիրոջ պատուէրներն ու անոր իրաւունքները. մի՛ դադրիք ու մի՛ ձանձրանաք ողորմութենէ. մինչդեռ պատեհ ժամանակը ունինք բարիք գործեցէք, որպէսզի փոխարէնը յաւիտեանական կեանքն ընդունիք մեր Փրկիչ Երեսու Բրիտանոսէն։ Արդ՝ բարիքներ քաշխողը ամենուն՝ տայ մեր կեղեցիներուն շինութիւն, քահանաներուն՝ ուղղութիւն, թագաւորներուն եւ իշխաններուն՝ վայելչութիւն, ձերերուն՝ մխիթարութիւն, կրօնաւորներուն՝ ժուժկալութիւն, երիտասարդներուն՝ ողջախոհութիւն, մեղաւորներուն՝ թողութիւն, հիւանդներուն՝ բժշկութիւն, ղեւերուն՝ խորտակում, ակտաժէտներուն՝ առողջութիւն, ու հոգիներու եւ մարմիններու փրկութիւն։

Եւ արդ, զայս լսելով՝ հեռու վանեցէ՛ք ձեր անձերէն չարութիւնն ու ամէն խարդախութիւն, իւրաքանչիւր ոք թո՛ղ ներէ եղբորը յանցանքին, ու վերցնէ մէջտեղէն խէթն ու չարութիւնը, ու բարի գործերու հետեւ ամէն մասամբ։ Սիրեցէ՛ք Տէրը բոլոր սրտով ու կատարեցէ՛ք Անոր կամքը. ամենուն հետ խաղաղութիւն ունեցէք, եղէք հեզ եւ խոնարհ, լսելով Աստուծոյ ձայնին՝ որ կ'ըսէ. «Որո՞ւ մէջ պիտի բնակիմ ես, եթէ ոչ՝ հեզերուն ու խոնարհներուն, ու անոնց՝ որոնք կը դողան իմ խօսքերէս»։ Խաղաղութիւնը փնտռեցէ՛ք ու արդարութեան հետեցէք. յոյսով ակնկալեցէ՛ք։ Եւ Տէր Աստուած արարիչն ամենուն հաստատէ՛ ձեզ, եւ պարգեւէ՛ իր առատ բարիքները այս աշխարհի վրայ ու հանդերձեալին մէջ, ու աջակողմեան դասին արժանացնէ ձեզ, եւ ծանօթ ու անծանօթ ննջեցեալներուն՝ երկնից արքայութիւնը պատրաստէ, որ է օրհնեալ եւ փառաւորեալ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։